

Kvalitetsprogram for Nyhavna

Presentasjon for Næringsforeningen i Trondheim. 28.09.2020

Ellen Aga Kildal, byplankontoret Trondheim Kommune

TRONDHEIM KOMMUNE

TRONDHEIM KOMMUNE

Trondheim Havn

HØRINGS-
UTKAST

Kvalitetsprogram for Nyhavna

Et kvalitetsprogram for kulturminner, miljø, kultur, næring
og offentlige rom på Nyhavna.

Kvalitetsprogrammet for
Nyhavna er på høring frem til
1.oktober

Adresseavisen
Det er mennesker som skal skape et vitalt Nyhavna

Debatten om havna fremtid har pløget i en årrekke. «Hvem søker varmere» er tittelen på en artikkel i konkurrentene fra 1993. Så da de har tempestet etter. Deres verser er gjennomgått, men ikke vedtatt.

Arbeidet med Nyhavna er langt fra ferdig

Havneplanen vil bli presentert, kanskje til å være langt mer beroligende enn den som er blitt hørt. Det er på høy tid, selv om forutsetningene har vært tvilske. De nye planene vil bli utarbeidet i løpet av sommeren og høsten. De vil bli utarbeidet i løpet av sommeren og høsten. De vil bli utarbeidet i løpet av sommeren og høsten.

Av: DANIEL JOHANSEN, KUNSTHISTORIKER

AV: DANIEL JOHANSEN, KUNSTHISTORIKER

Signert:
Et nyttårsønske, kjære politikere

Arkitekt Ole Wiigs julegave til Trondheim kan bli en god plan for fremtiden. La den ikke ende opp som nok en mappe i kommunearkivets skuff for fremtidsryer.

På tema bygger flere hjemmeter i kommunale arkiver enn urealiserte planer og visjonstusler. De produseres på leperne bånd av arkitekter og planleggere, løftes opp og fram i folkeamner, trykkes i aviser og utløser debatt, begeistring og smne. Og de fortæller like fort av politikkere til fordel for noe mer tradisjonelt.

Utklipp Adresseavisen

På lille julaften lanserte arkitekt Ole

ØKONOMI

Nyhavn for pensjonister

Flertallet vil ha flere boliger på Nyhavna

Men arbeidet med Nyhavna er langt fra ferdig. Dermed er det fortsatt mye som skal gjøres. Det er på høy tid, selv om forutsetningene har vært tvilske. De nye planene vil bli utarbeidet i løpet av sommeren og høsten. De vil bli utarbeidet i løpet av sommeren og høsten.

Av: OLE WIIG, DAGLIG OG FAGLIG LEDER, ARKITEKTFIRMAET N

kk mandag 28. desember

gg mot sjøen

eim kan bli Europas mest attraktive b

Manglende handlekraft i byutviklingen har nå gitt Trondheim en unik mulighet til å bli en klimavinner og et miljøfyrtårn også i en internasjonal sammenheng. Når verdens ledere skal samles til neste klimamøte etter Paris, kan de peke på trønderhovedstaden og si: Look to Trondheim.

Det redskapet byens politikere har til rådighet er store sentrumsnære arealer mot sjøen som er perfekt egnet for en miljøvennlig byomforming. En slik transformasjon vil gjøre det mer attraktivt å bo og

Den nye kollektivbåten kan betien

andre karaktere de bygging på NTNUs nye campus og foretting av sentrum vil endre hvordan vi nye vil stå ferdig i år, men grunnlaget legges nå.

Bak denne gullmynten på Nyhavna skjuler det seg noe merkelig

Krigsminnene er i bruk +

Ingen planer om campus på havna +

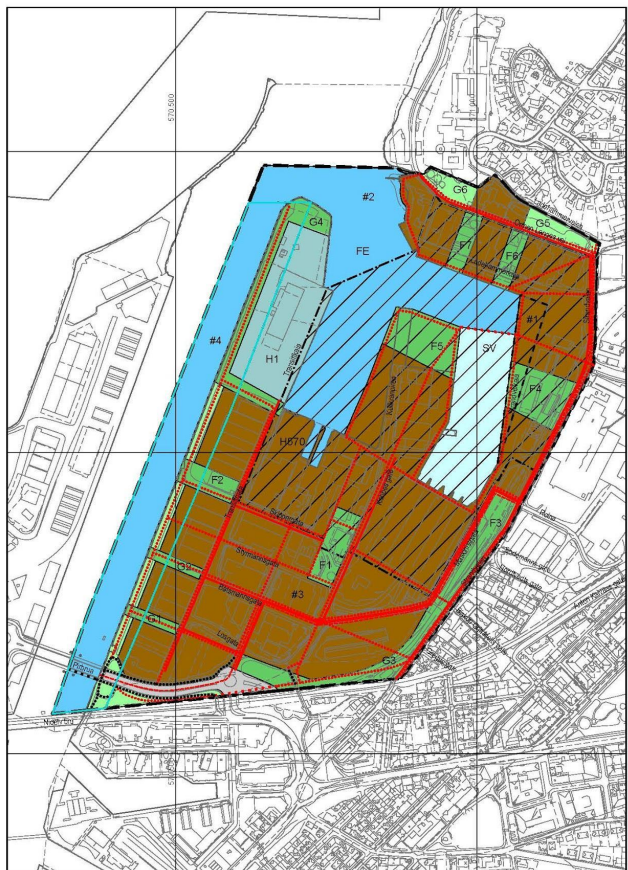

Bakgrunnen for kvalitetsprogrammet

Kvalitetsprogrammets ti strategiske virkemidler

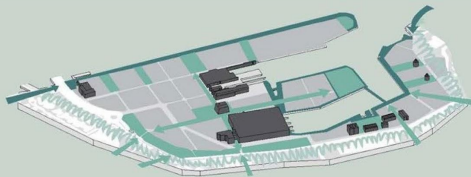
Bakgrunnen for kvalitetsprogrammet

Kvalitetsprogrammets ti strategiske virkemidler

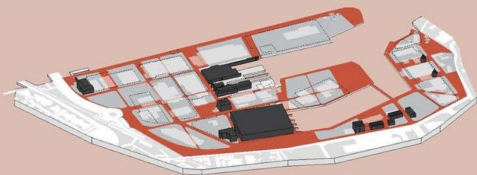
Kommunedelplanen for Nyhavna ble vedtatt juni 2016. Dette er en overordna plan som gir rammer og langsiktige strategier for omdanning av Nyhavna fra industrihavn til sentrumsformål, og fortsatt havnevirksomhet.

Fastsetter arealformål, gatestruktur, plassering av friområder, byggehøyder, rekkefølgekrav og underdeler i 10 delområder

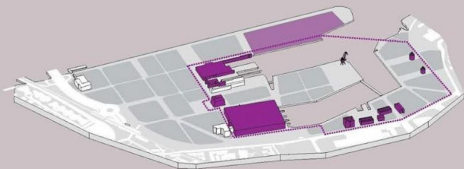
Blå og grønn bydel

- Offentlig kaipromenade
- Tilgang til havnebassenget
- Blågrønne sammenhenger
- System av parker, byrom, lekeplasser etc

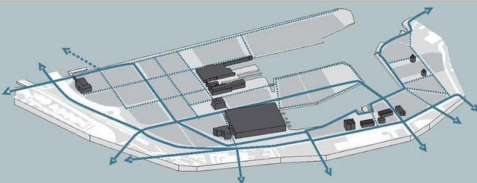
Fleksibel og robust bydel

- Gradvis utvikling basert på eksisterende forhold
- Robust gatenett
- Fleksible kvartaler
- Funksjonsblanding
- Delområder

Bydel med identitet og historie

- Omforming med hensyn til eksisterende karakter
- Bevaring av kulturminner og kulturaktiviteter
- Ivaretagelse av havnas behov

Tilgjengelig bydel

- Tilgjengelighet spesielt for gående og syklende
- God kollektivbetjening
- Tilgjengelige førsteetasjer
- Orienteringspunkter og ivaretagelse av siktlinjer

Kvalitetsprogrammet bygger videre på kommunedelplanens fire hovedgrep for bydelen.

I henhold til kommunedelplanen skal program for kulturminner, miljø, offentlige rom og kulturnæringer ligge til grunn for alle planer på Nyhavna.

Kvalitetsprogrammet sammenfatter de fire programmene og setter dem i sammenheng.

NORSKE ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag fra Trondheim kommune

NR.
523
2020

ILL.: Team MAD

Parallelloppdrag

«OFFENTLIGE ROM PÅ NYHAVNA»

Våren 2019 ble det gjennomført et parallelloppdrag for offentlige rom på Nyhavna. Forslagene ble evaluert av en vurderingskomitée.

Kvalitetsprogrammet følger opp komitéens anbefalinger for de offentlige rommene på Nyhavna.

Areal til offentlige tjenester og idrett

Mangfoldig boligsammensetning

Boliger på Nyhavna

Byøkologisk forsøksprosjekt

Bilfri bydel

Nullutslippbydel

Bylivsstrategi

Husbåtstrategi

Kvalitetsprogrammet følger opp politiske vedtak som har kommet i etterkant av kommunedelplanen.

Bakgrunnen for kvalitetsprogrammet

Kvalitetsprogrammets ti strategiske virkemidler

Ti strategiske virkemidler

- 1** Foredle vannkanten for næring og opplevelser
- 2** Velge robuste løsninger for vær og klimaendringer
- 3** Styrke de grønne kvalitetene for rekreasjon og artsmangfold
- 4** Planlegge for et framtidig mobilitetstilbud
- 5** Tilrettelegge for et godt hverdagsliv
- 6** Etablere Nyhavna som et foregangseksempel på framtidansluttippssamfunn
- 7** La kunst og kultur prege Nyhavna
- 8** Løfte frem og aktivisere kulturminnene
- 9** Arbeide strategisk med områdemodning og byliv
- 10** Aktivt bruke designprogram for gater og offentlige rom

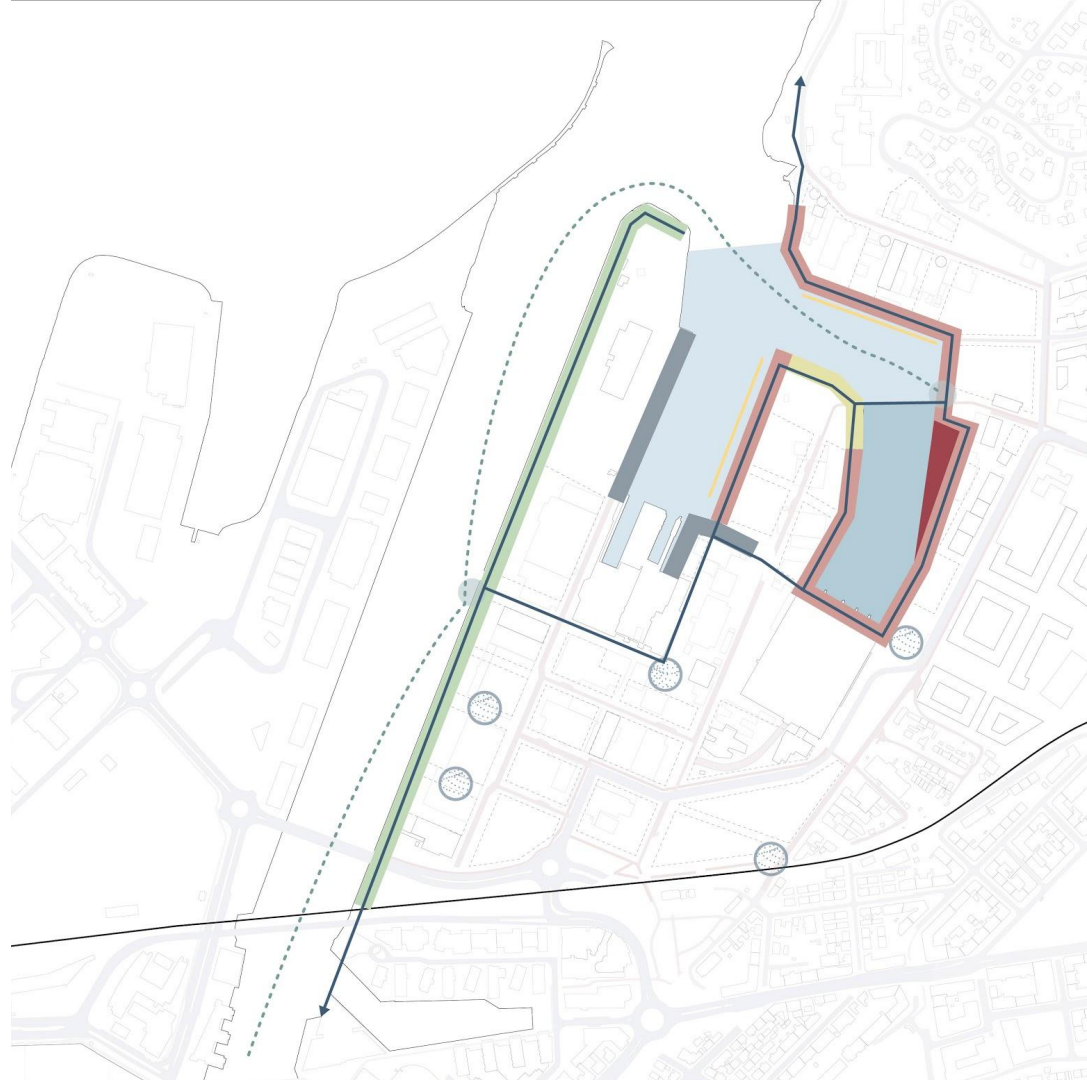
Programmering og utforming av offentlige rom og gater bygger opp under de strategiske virkemidlene

- A** Havnepromenaden og Transittallmenningene opparbeides til offentlige rom som gir allmennheten tilgang til vannkanten
- B** Jernbaneparken, Kullkranparken og Ladehammerhagene opparbeides til attraktive grøntområder for rekreasjon og biologiske mangfold
- C** Strandveikaia, Fyringsbunkerallmenningen og Bunkerhagen opparbeides til offentlige rom som løfter frem kulturminnene
- D** Gatene opparbeides til å bli attraktive byrom for gående, syklende og byliv

Strategisk virkemiddel 1

Foredle vannkanten for næring og opplevelser

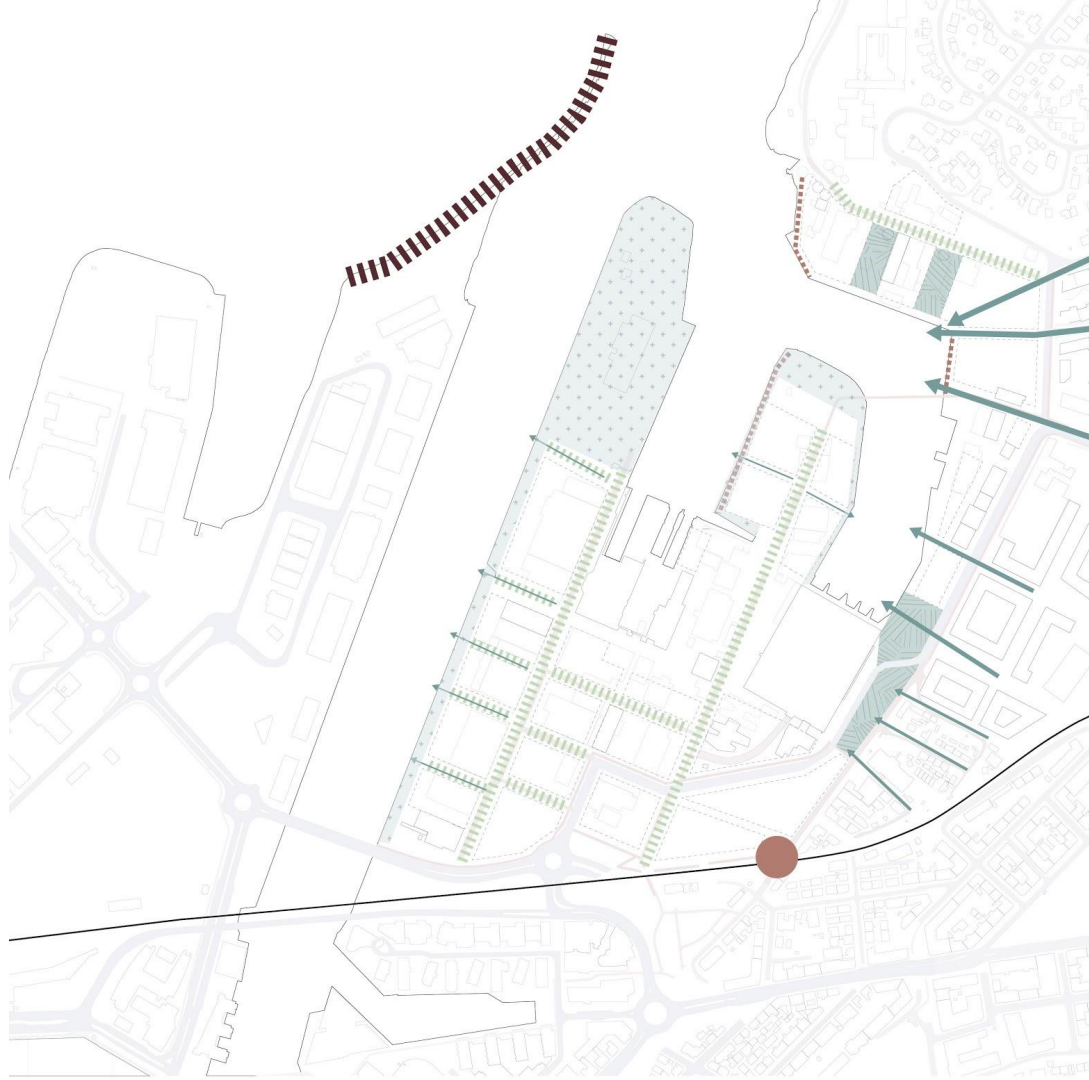
- Kaipromenaden
- Blågrønn kant
- Kaikant i drift
- Fjærekant
- Urban, indre kaikant
- Strandveikaia med sjøbad
- Mulig gjestehavn/husbåtbyggje
- Vannelement på torg

Strategisk virkemiddel 2

Velge robuste løsninger for vær og klimaendringer

- Bølgebryter, moloen
- Mulige plasser for lokale bølgebrytere
- Potensielt større mulige flomveier fra andre bydeler
- Mindre mulige flomveier fra andre bydeler
- Gater der infiltrasjon forsinker overvannet
- Større grønne områder som forsinker overvannet
- OBS - lavpunkt
- Kaikanter under + 3,1 som kan oversvømmes

Strategisk virkemiddel 3

Styrke de grønne kvalitetene for rekreasjon og artsmangfold

- Parker, utpreget grønt
- Byrom , moderat grønt
- Kløvereng
- Byrom med grønne elementer
- Gategrønt - trær i klynger
- Gategrønt - moderat

Strategisk virkemiddel 4

Planlegge for et framtidsrettet mobilitetstilbud

- Sambruksgate - bil og sykkel deler bane, eget fortau
- Gatetun - gang og sykkel, kun biltilkomst
- Gang- og sykkelvei - ikke kjørevei
- Toglinje
- Metrobusslinje
- Kolletivtrafikk på vann
- Hovednett sykkel
- Samlenett sykkel
- Hurtigsykkeltrase
- Viktige koblinger

Strategisk virkemiddel 5

Tilrettelegge for et godt hverdagsliv

- Mulig barneskole
- Mulige barnehager
- Aktivitetspark / skolegård
- Viktige punkter
- Kollektiv knutepunkt
- Maritime næringer
- Særlig utadrettede fasader

Strategisk virkemiddel 6

Etablere Nyhavna som et foregangseksempel på framtidens nullutslippssamfunn

- Eksisterende bygg (kulturminner og nybygg)
- Eksisterende bygg
- Nye bygg
- Totalrenovert
- Eksisterende bygg med kompensende tiltak for å nå ZEB-COM i andre bygg innenfor ZEB-området.

- Utvidet ZEB-COM systemgrense (for nybygg eller totalrenoverte bygg som av tungveiende grunner ikke når ZEB-COM)
- Elektrisk og termisk energitveksling
- ZEB-COM systemgrense

Strategisk virkemiddel 7:

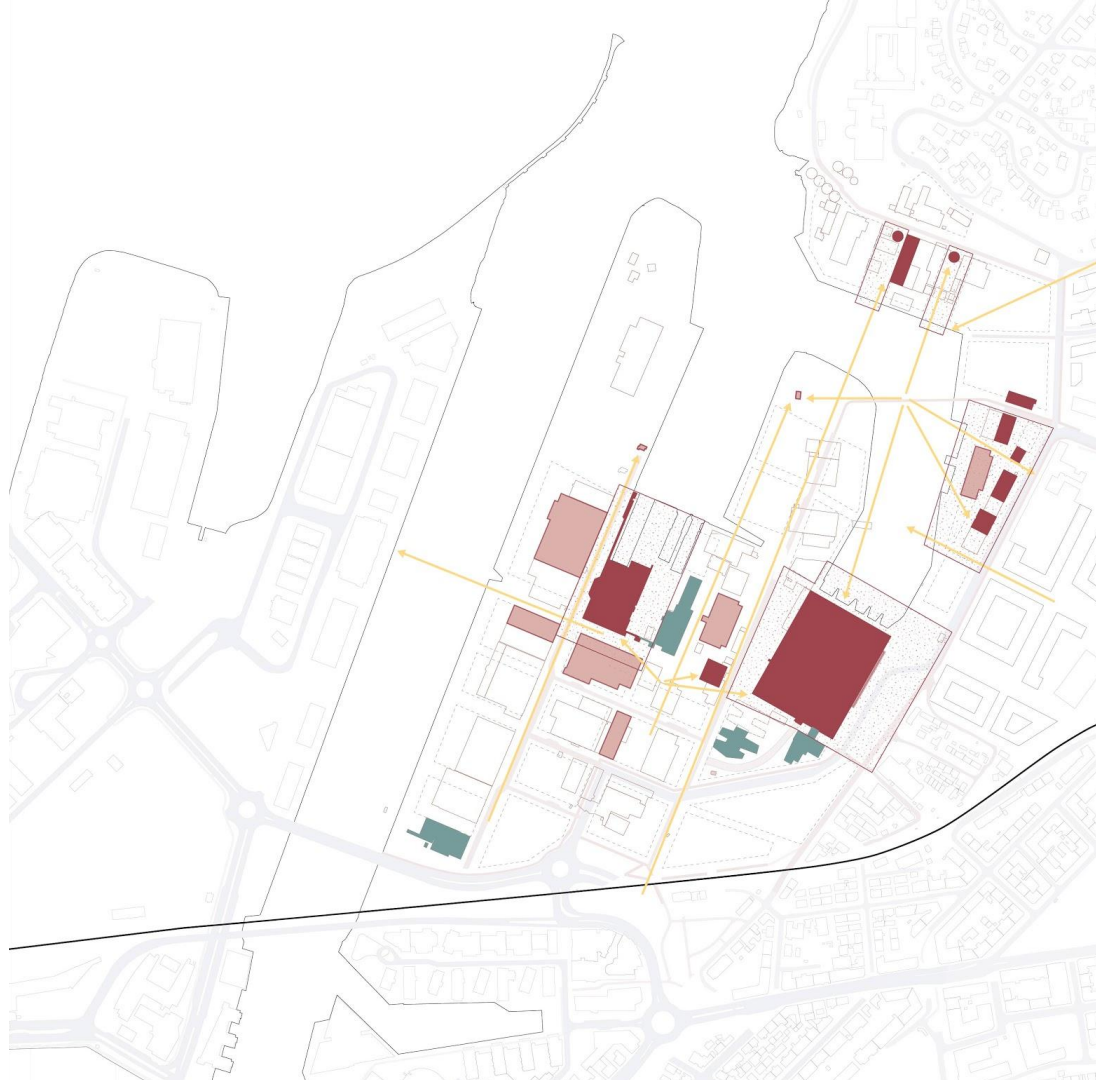
La kunst og kultur prege Nyhavna

Strategisk virkemiddel 8

Løfte frem og aktivisere kulturminnene

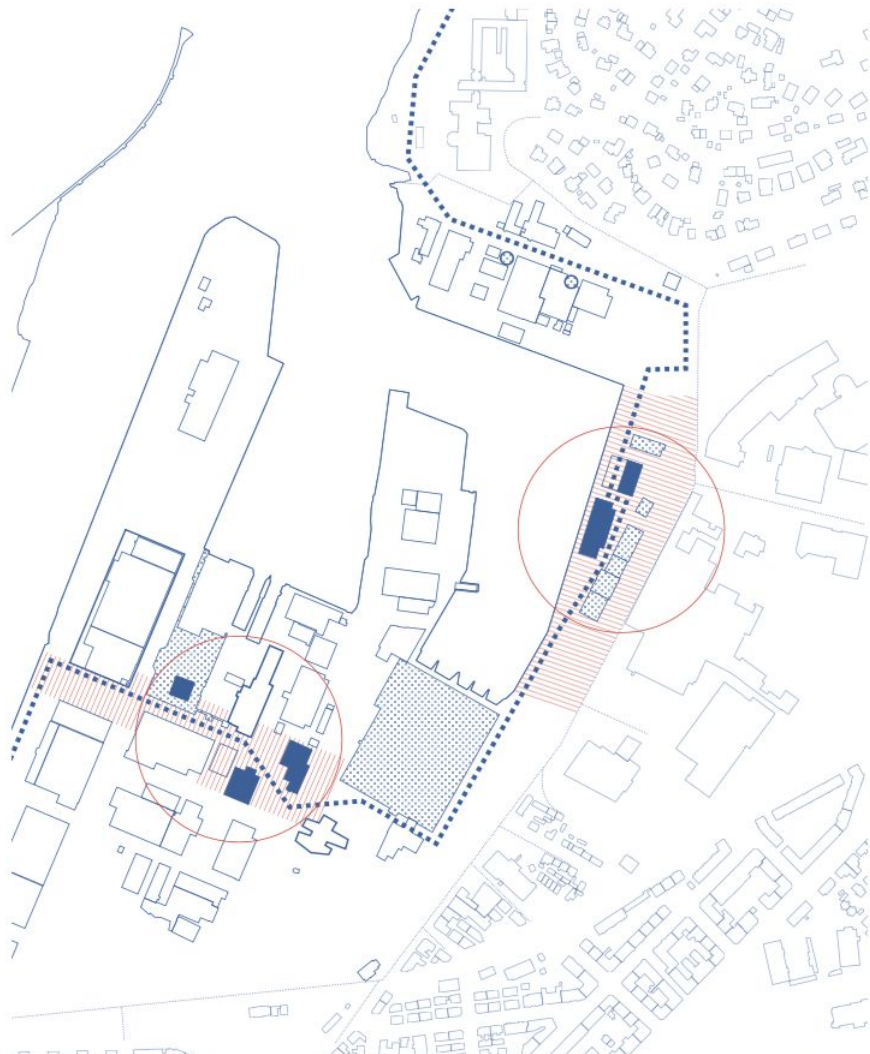

- Vernet bebyggelse - bevares
- Nyere bebyggelse - bevares
- Eksisterende bebyggelse vist gjenbrukt i parallelloppdraget for offentlige rom
- Hensynssone bevaring
- Viktige siktlinjjer

Strategisk virkemiddel 9

Arbeide strategisk med områdemodning og byliv

VIKTIGE BYROM

PILOTER

KULTURMINNER

NYE BYGG

VITKIG FORBINDELSE

FOKUSOMRÅDER

Strategisk virkemiddel 10

Aktivt bruke designprogram for gater og offentlige rom

Piloter og hendelser

Bylivsstrategi for Nyhavna

Nadja Sahbegovic, 25.08.2020

Trondheim Havn

TRONDHEIM KOMMUNE

Tilrettelegge for et godt hverdagsliv

Planlegge for et fremtidsrettet mobilitetstilbud

Løfte frem og aktivisere kulturminnene

La kunst og kultur prege Nyhavna

*Cirka teater, HpN 2017
Kunstner Erlend Lerdal, Hendelser på Nyhavna 2018
Foto: Torbjørn Buvarp*

Foredle vannkanten...

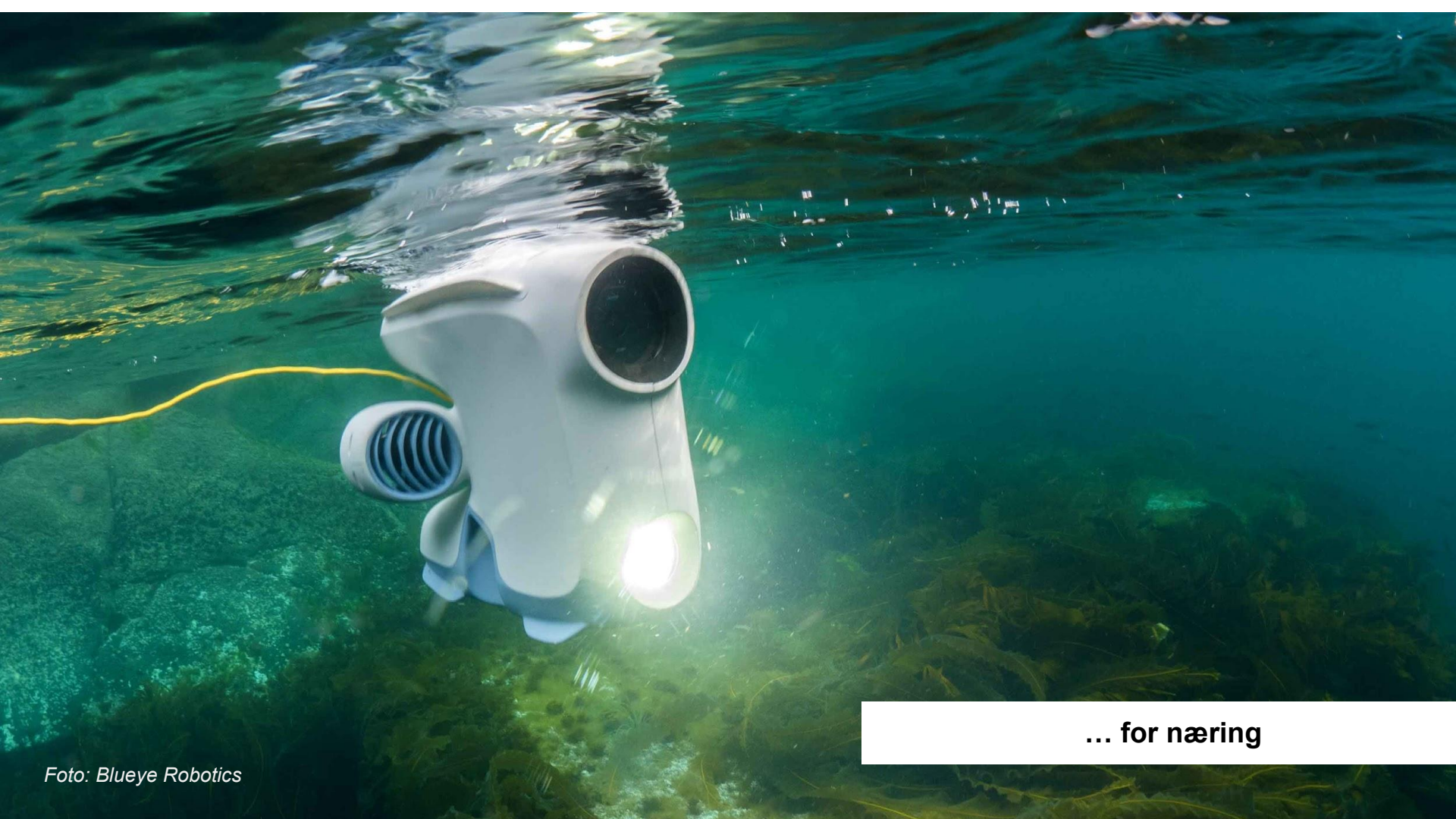

Foto: Blueye Robotics

... for næring

... for opplevelser

FRA SJØ: Prosjektet sett fra fjorden, fra aust mot vest. Ravnkloa helt til venstre, og ubstokstøttem i midten.
FRA LAND: Prosjektet sett fra høyt over Munkedalen.
FRA PIREN: Prosjektet sett rett forfra, fra sjøen.

By og vann - hand i hand

Det er sommer. Det er varmt. Du er midt i byen. Du har lyst å bade. Hva gjør du? Jo, du rusler ned til Ravnkloa, over ei 320 meter lang bru som går over jernbanelinja og vips så er du på ei lang sandstrand.

Ta et bad midt i sentrum til 33 mill.

Av ATLE BERSVENDSEN

Herud det ut som en dønn? For 33 millioner kan den realiseres allerede til byjubileet i 1997.

Arkitektkonkurransen for prosjektet «Byen søker vannet» er foreløpig avgjort og nå er vinner-arkitekten i Per H. Arkitektkontor AS ferdig med å videreutvikle prosjektet «Hvor gikk rett over».

Lige ble resultatet presentert på en pressekonferanse og fra mandag kl. 10 er det mulig å se prosjektet på Hovedbiblioteket.

Bygger bru

Kort sagt innebærer prosjektet «Hvor gikk rett over» å bygge ei bru fra Ravnkloa, over jernbanelinjen og ut i fjorden som en pir. Trapper vil sørge for at man kan gå på brua fra begge sider, og et 45 meter høyt tårn ved kanalen vil gi gode utsiktsmuligheter.

Prosjektet får flere positive konsekvenser: Befolkningen kan bevege seg ut mot fjorden, ut i naturen. Samtidig blir karene og mer urbane ettersom byggekantene på siden overfor Ravnkloa kan bygges ut med forretninger og restauranter, og dermed skapes et slags «København-miljø» ved kanalen.

33 millioner

Sannstlig talt den nye stranden et rekreasjonsområde både sommer og vinter, og prismen er vil forlinske strand-området med Skansen. Det blir også lette for turer og utleie av å gå fra den nye transport-terminalen og bil- og sykkelstasjonene i Midtbyen.

Hele heligheten koster 33 millioner kroner. Pengene legger ikke inne i noen kommunale budsjett, og kommunaldirigerte Trond Skjefstad sier man nå håper på en bred dekket slik at man finner ut hva faktisk vil.

Både kommunal finansiering og dels privat finansiering kan være aktuelt. Men får vi penger i 1995 kan prosjektet stå ferdig til byjubileet, sier Skjefstad.

«Derfor håper vi nå å få, på utvalgte deler på prosjektet, legger han til.

STRAND MIDT I BYEN: Slik kan det bli seende ut i Trondheim sentrum allerede til byjubileet i 1997. Nesten som i Cannes.

Trondheim kan bli som Cannes

Trondheim kan bli som Cannes til byjubileet i 1997 - med badeplass midt i byen. Prislapp 33 millioner.

SIDE 9

22.oktober 1994

Foto: Sjøstrand, 1994

Trondheim trenger et urbant havnebad

KARI HOVDE
Kommentator

KOMMENTAR: Konflikten på Grilstad er en påminnelse om at Trondheim trenger et flott og romslig havnebad - midt i byen.

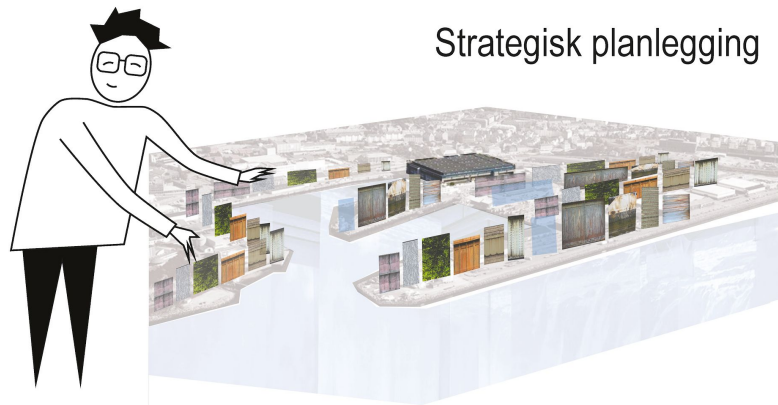
NYHAVNA 2050?

MAD
BOGL
Holt O'Brein

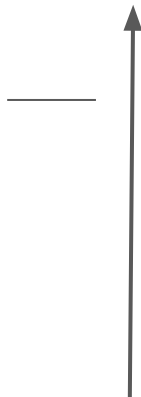

Strategisk planlegging

Samskape: Nyhavna

2050

Nå

Innbyggerinvolvering

områdemodning og kunnskapsinnhenting

BYLIVSPROSJEKTET NYHAVNA 2019- 2021

- Utvikle en strategi- og handlingsplan for ulike tiltak som kan bidra til å gjøre Nyhavna til en attraktiv bydel, midlertidig og på lengre sikt
- Lede gjennomføring av tiltak
- Koordinere aktuelle aktører
- Initiere og legge til rette for FOU-prosjekter innenfor byutvikling, arkitektur og kunst og kultur
- Bidra til internt og eksternt samarbeid
- Legge til rette for medvirkning
- Bidra til god kommunikasjon mellom alle aktører

BYLIV DER

BETALER SIG

[LINK TIL PUBLIKASJONEN](#)

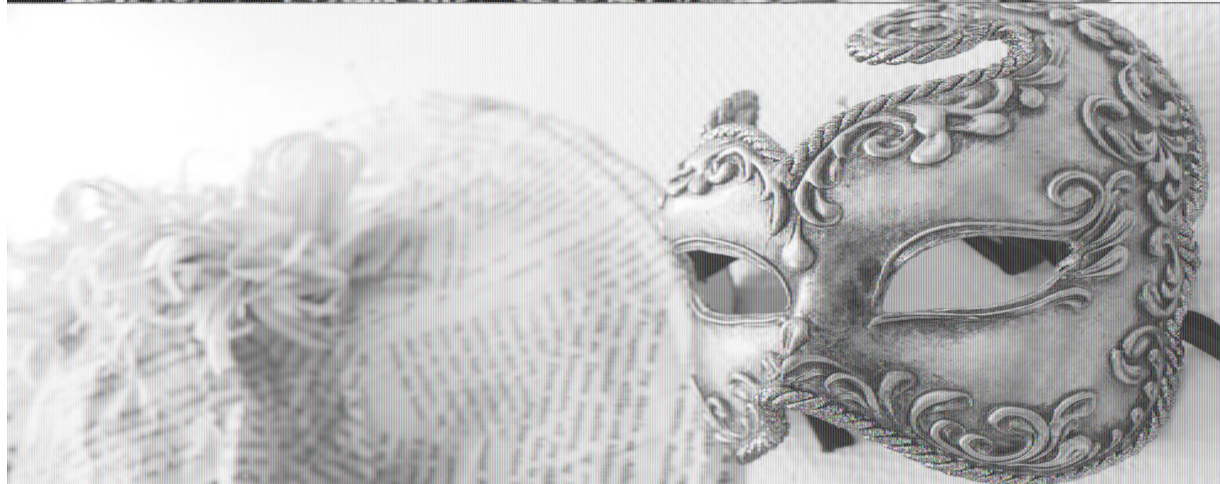

BYGGE VIDERE PÅ EKSISTERENDE KVALITETER

Nyhavna er ikke et blankt ark

Foredle, synliggjøre og forsterke

Master Kristin Solhag Næss og Maria Nervik

KULTURNÆRINGER STRANDVEIKAIA

SKAPE NYE FORTELLINGER

Legge på nye lag

Utforske hva Nyhavna kan bli

Inspirere

LJOS AS
HENDELSER PÅ NYHAVNA 2017

SAMARBEIDE

Invitere og involvere

Dialog - mange stemmer

Handling og samarbeidsprosjekter

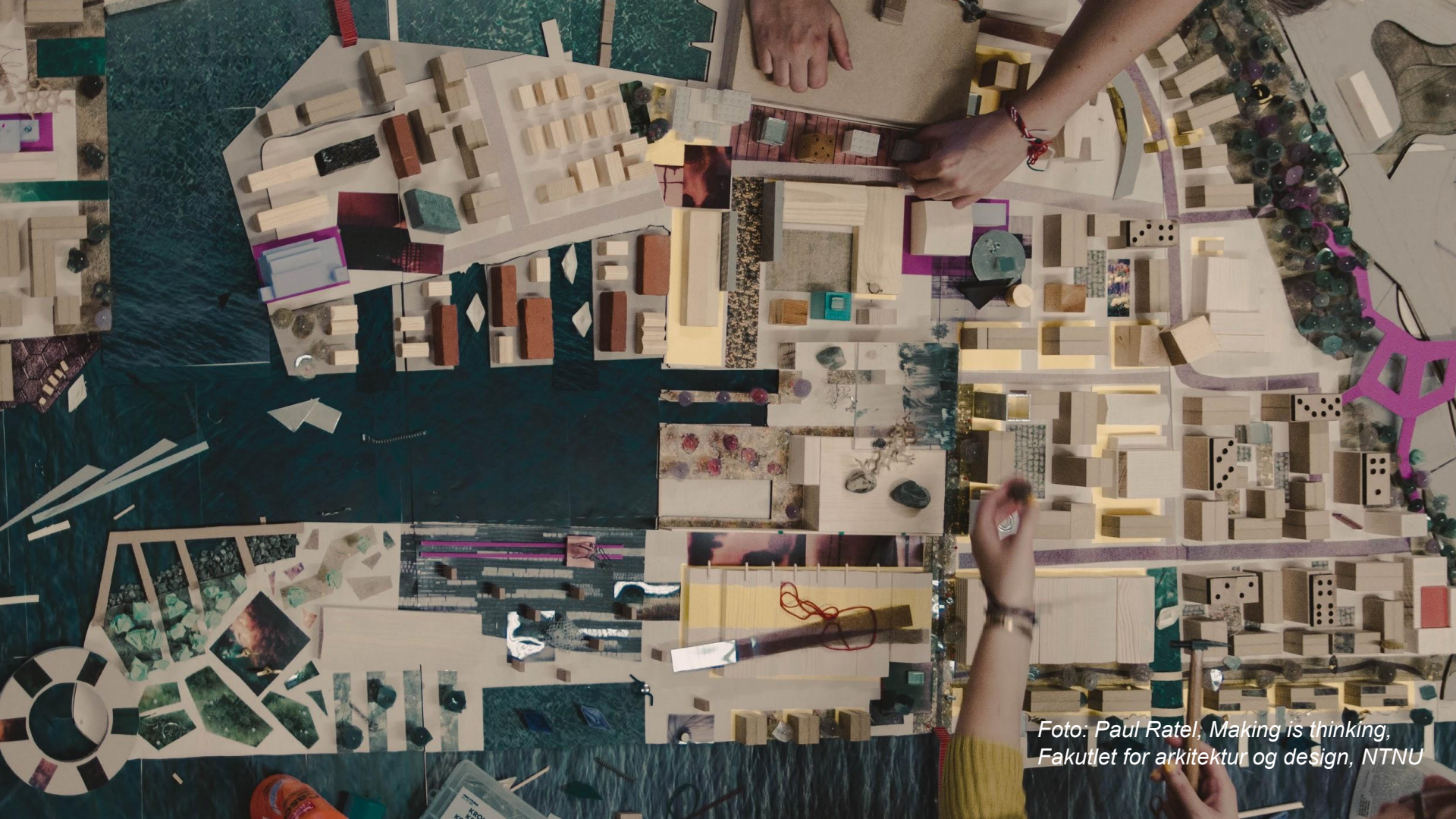

Foto: Paul Ratel, Making is thinking, Fakultet for arkitektur og design, NTNU

LEARNING BY DOING

Teste konkrete løsninger

Danne kunnskapsgrunnlag

Bygge felles kultur

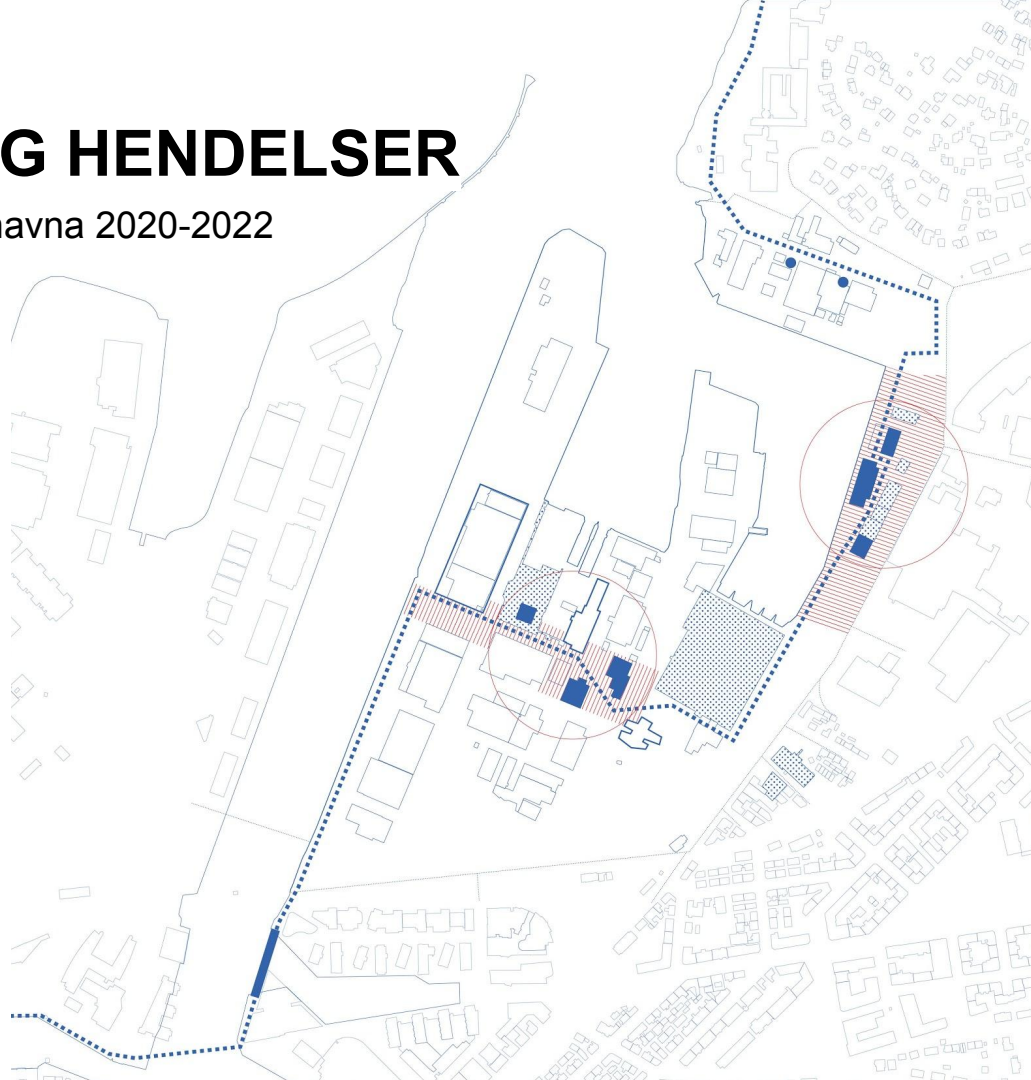
Evaluere

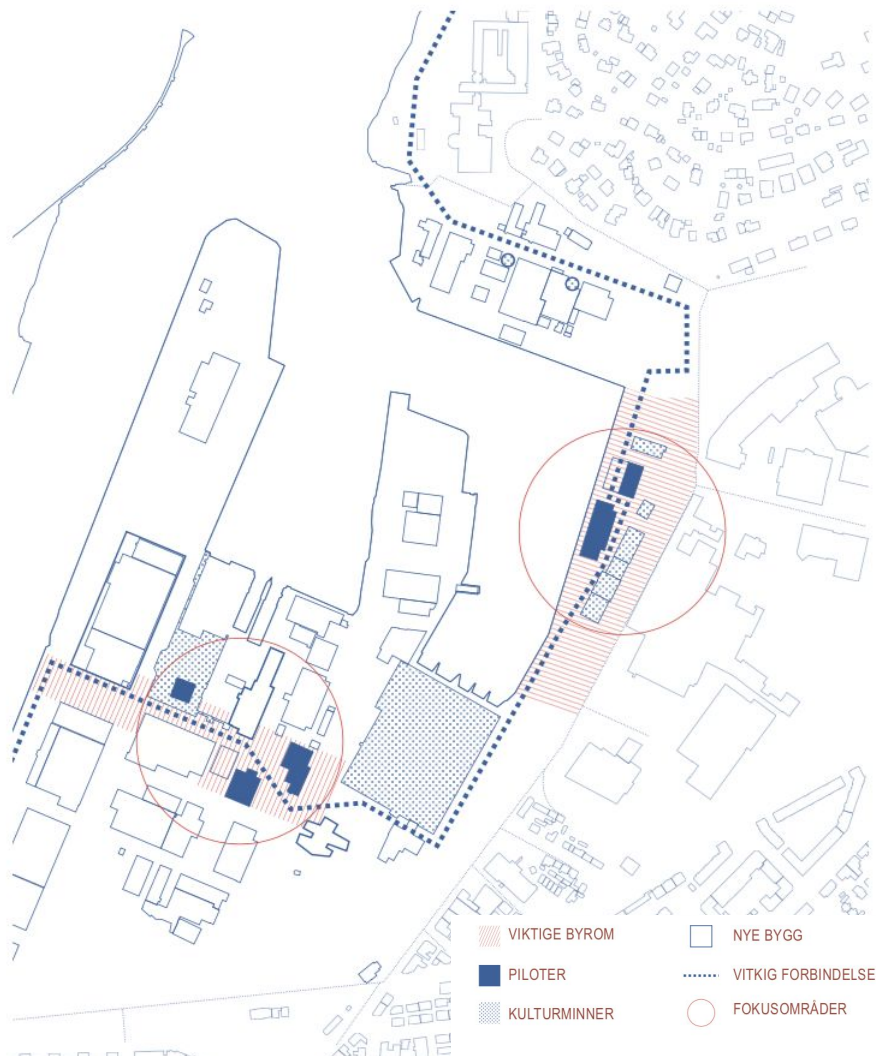
*Making is thinking og Rallar arkitekter
HpN 2019
Fakultet for arkitektur og design, NTNU
Foto: Will Lee Writght*

PILOTER OG HENDELSER

Bylivsstrategi for Nyhavna 2020-2022

I strategien foreslås det en rekke piloter og hendelser. Disse velges ut strategisk for å øke oppmerksomheten rundt og verdien og kvaliteten av Nyhavna. De vil være første skritt av en kommende utvikling. Pilotene og hendelser bygger på Kvalitetsprogram for Nyhavna og engasjementet fra aktører.

PILOTER-

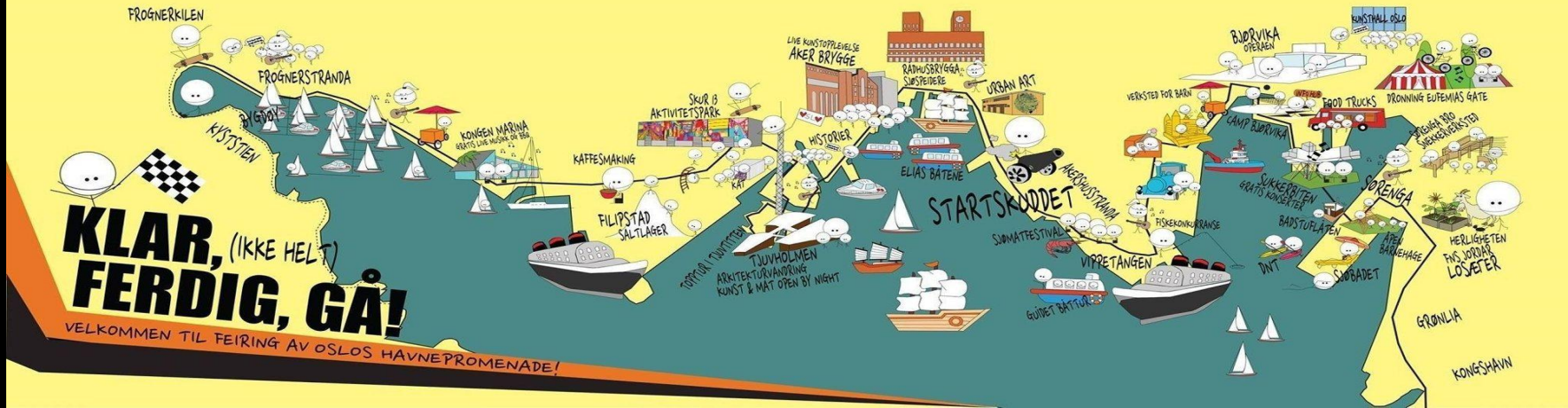
Pilotene er konkrete fysiske tiltak for å trekke aktivitet til Nyhavna, foredle og synliggjøre de eksisterende kvaliteter og skape nye fortellinger.

HENDELSER-

Hendelser handler om aktiviteter og arrangement som kan bidra til områdemodning.

FORBINDELSER-

Å styrke Nyhavnas tilknytning til byen og til vannet er avgjørende for en vellykket utvikling av den nye bydelen. En trygg rute gjennom området er avgjørende for å lykkes med en fasevis utvikling.

HENDELSER PÅ
NYHAVNA

11

**HVA
SKJER
PÅ
NY-
HAVNA?**

k1 11:00 - 18:00

Puberens engasjerer!
NTNU
Fakultet for arkitektur
og byutvikling

Bidragstere
NTNU
Fakultet for arkitektur
og byutvikling

Foto: Will Lee Wright

Hendelser på Nyhavna 2018

Cirka teater auksjonen, Hendelser på Nyhavna 2018, foto: Torbjørn Bevarp

Foto: Will Lee Wright

Händelser på Nyhavna 2018

PILOTER OG HENDELSER

Bylivsstrategi for Nyhavna PS 0037/20

Vedtatt i Formannskapet 25.02.2020, PS 0037/20

1. Formannskapet ser viktigheten av å bruke pilotprosjekter, som foreslått i bylivsstrategien, i det videre arbeidet med transformasjon av Nyhavna.
- 2. Formannskapet ber Kommunedirektøren utrede muligheten for å realisere de to pilotprosjektene for Dora 2 og Skur 53 i 2020.**
3. Formannskapet tar forøvrig saken til orientering, og ønsker å bli holdt orientert om fremdriften og om gjennomførte aktiviteter.
4. Formannskapet ber om at også småskala industri og maritime næringer vurderes som samarbeidsaktører til piloter og hendelser, som et av flere bidrag for å sikre dem gode utviklingsmuligheter i det videre arbeidet med Nyhavna.

SKUR 53

Strandveikaia

Utlysning av en unik mulighet ved vannkanten på Nyhavna

Som et første steg i å vitalisere og åpne opp området for byliv, ønsker Trondheim Havn og Trondheim Kommune å finne en utvikler eller flere aktører for utvikling og drift av Skur 53.

Intensjonen er å skape mer liv på Nyhavna, supplere og aktivisere området, og bidra til byutviklingen som vil komme.

Vi etterlyser forslag som kan gjøre Strandveikaia til en attraksjon i Trondheim.

Vi ønsker et kreativt og bærekraftig driftskonsept med utadrettet profil.

Vi er åpne for gode idéer og er på jakt etter det som vil gjøre Strandveikaia og Nyhavna til et unikt sted i Trondheim.

Her er det mange muligheter, også for mindre aktører som går sammen om flere aktiviteter.

Det ønskes primært drift som kan aktivisere området ved Strandveikaia ved å trekke folk til området og øke bylivet.

Gjerne nå flere grupper.

VIPPA OSLO

Oslo havn inviterte til konkurranse for bruk av skuret

Årets byutviklerpris til Bjerkan i 2019

SALT OSLO,

40 ansatte

400 badstubrukere på en helg i oktober

STREETMEKKA

VIBORG

NORD ØST PASSASJEN

- Besar og legg til rette for framtidig kulturproduksjon på S vandvetkalla! På den måten kan Trondheim fortsatt være en attraktiv by, hvor kunstnere og kulturaktører vil etablere seg. På kjøpet får man en rikere, mer bærekraftig og mangfoldig utvikling av Nyhavna! Det kalles merverd!

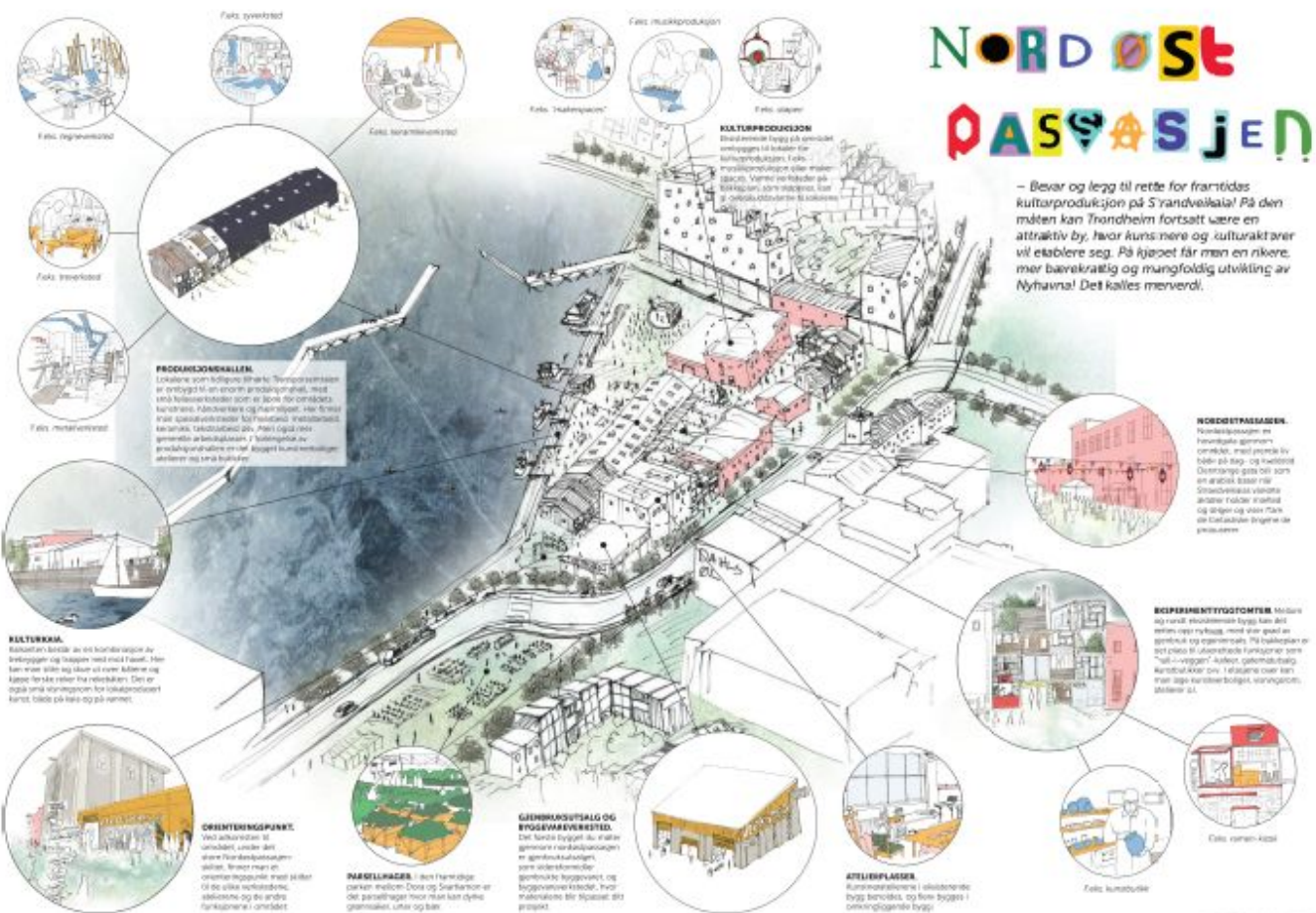

Foto: Regnereservat

Foto: Opererteid

Foto: Sammenheng

Foto: Høstspesial

Foto: Høstspesial

Foto: Opererteid

Foto: Interferens

Foto: Merkestrekk

KULTURKNAK
Knutepunktet består av en kombinasjon av funksjoner og funksjoner med innhold. Her kan man se på og utvise sin egen kultur og lære seg nye ting eller ha et uttrykk for seg selv på en annen måte.

ORIENTERINGSPUNKT
Her skal man se på og utvise sin egen kultur og lære seg nye ting eller ha et uttrykk for seg selv på en annen måte.

PRODUKSJONSMILJØ
Lokasjon som fungerer på en måte. Trondheim er et område med en egen produksjonsmiljø, med små fellessteder som er gode for samarbeid. Lokasjonen skal være et område som gir et godt uttrykk for samarbeid og kreativitet. I tillegg skal det være et område som gir et godt uttrykk for samarbeid og kreativitet.

PARKERINGSPLASS
Her skal man se på og utvise sin egen kultur og lære seg nye ting eller ha et uttrykk for seg selv på en annen måte.

GJENNOMSTRØMNING OG BYGGESKAPSPUNKT
Her skal man se på og utvise sin egen kultur og lære seg nye ting eller ha et uttrykk for seg selv på en annen måte.

ATELIERPLASSER
Her skal man se på og utvise sin egen kultur og lære seg nye ting eller ha et uttrykk for seg selv på en annen måte.

NORDØSTPASSASJEN
Knutepunktet består av en kombinasjon av funksjoner og funksjoner med innhold. Her kan man se på og utvise sin egen kultur og lære seg nye ting eller ha et uttrykk for seg selv på en annen måte.

ERPERIMENTBYGGNING
Her skal man se på og utvise sin egen kultur og lære seg nye ting eller ha et uttrykk for seg selv på en annen måte.

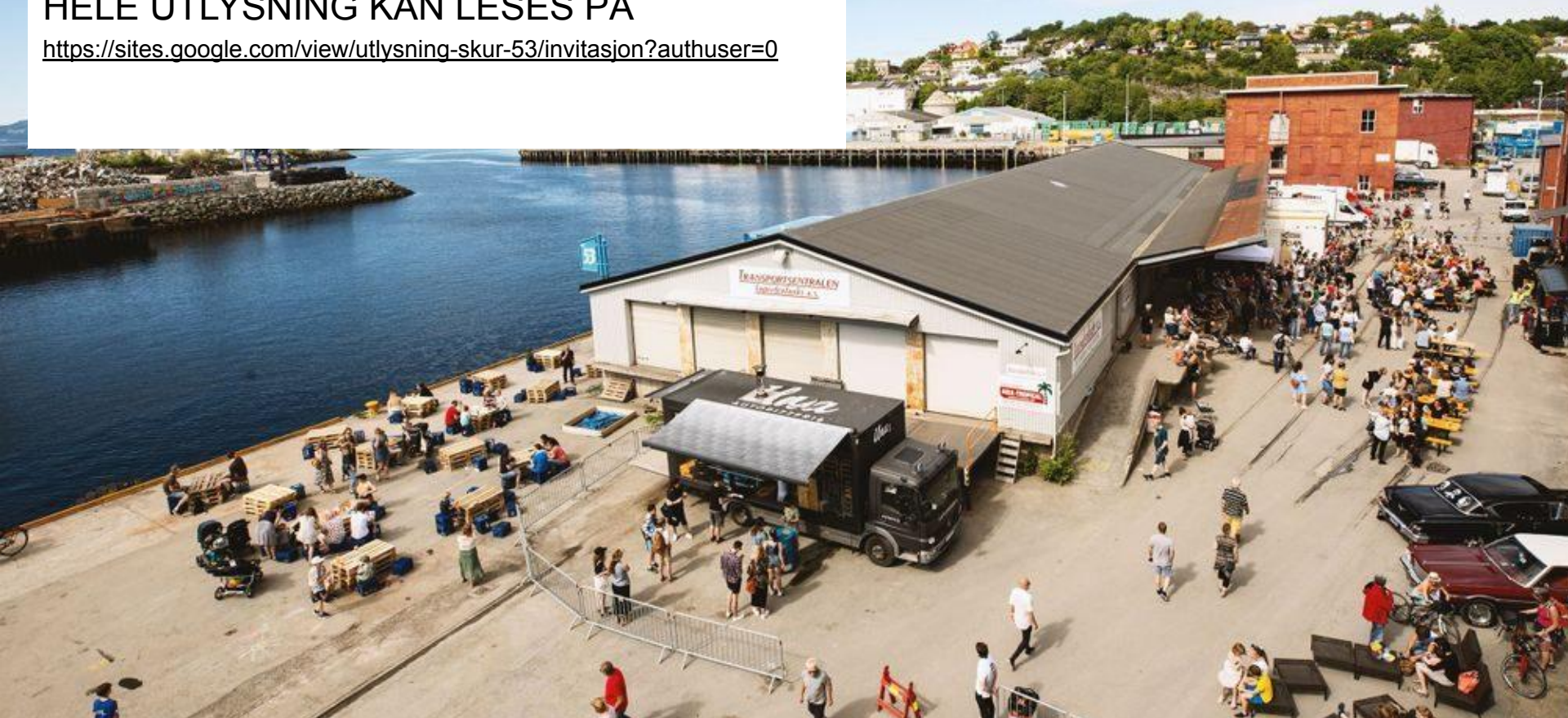
Foto: Sammenheng

Foto: Kunstner

SØKNADSFRIST 30.09.2020

HELE UTLYSNING KAN LESES PÅ

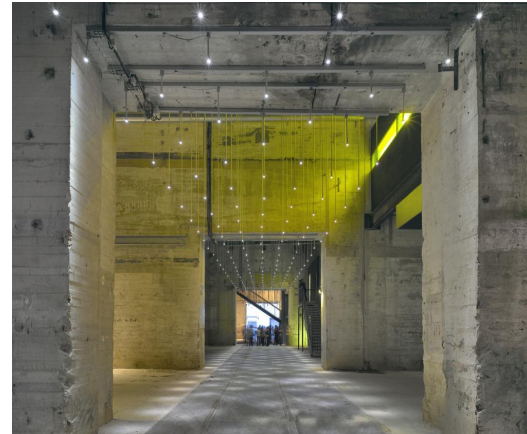
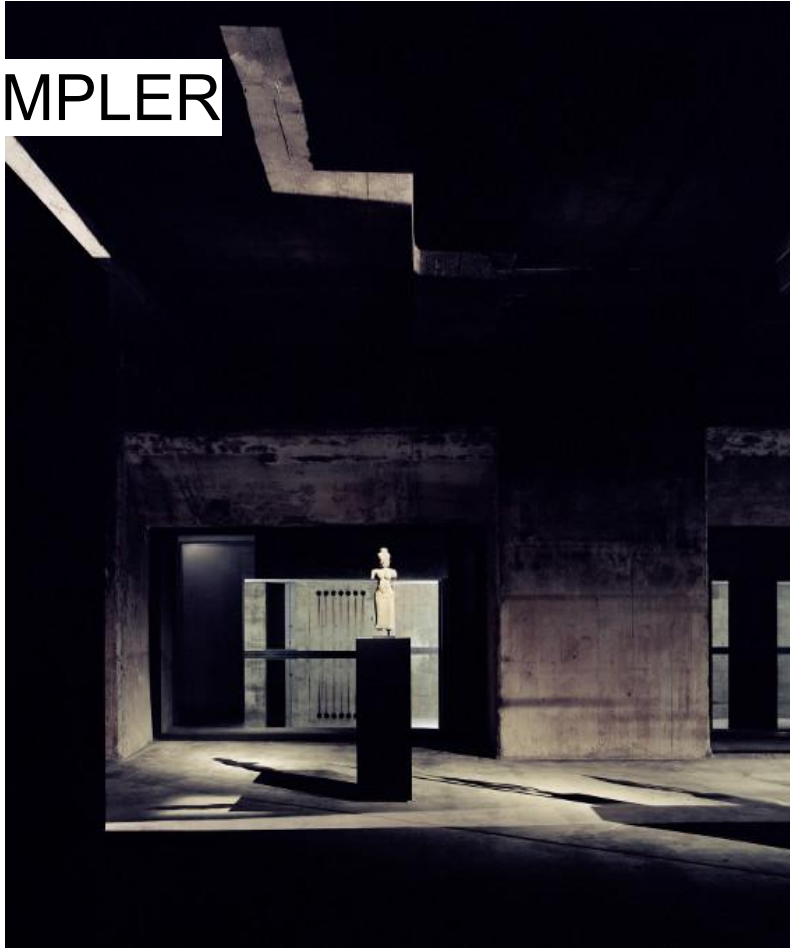
<https://sites.google.com/view/utlysning-skur-53/invitasjon?authuser=0>

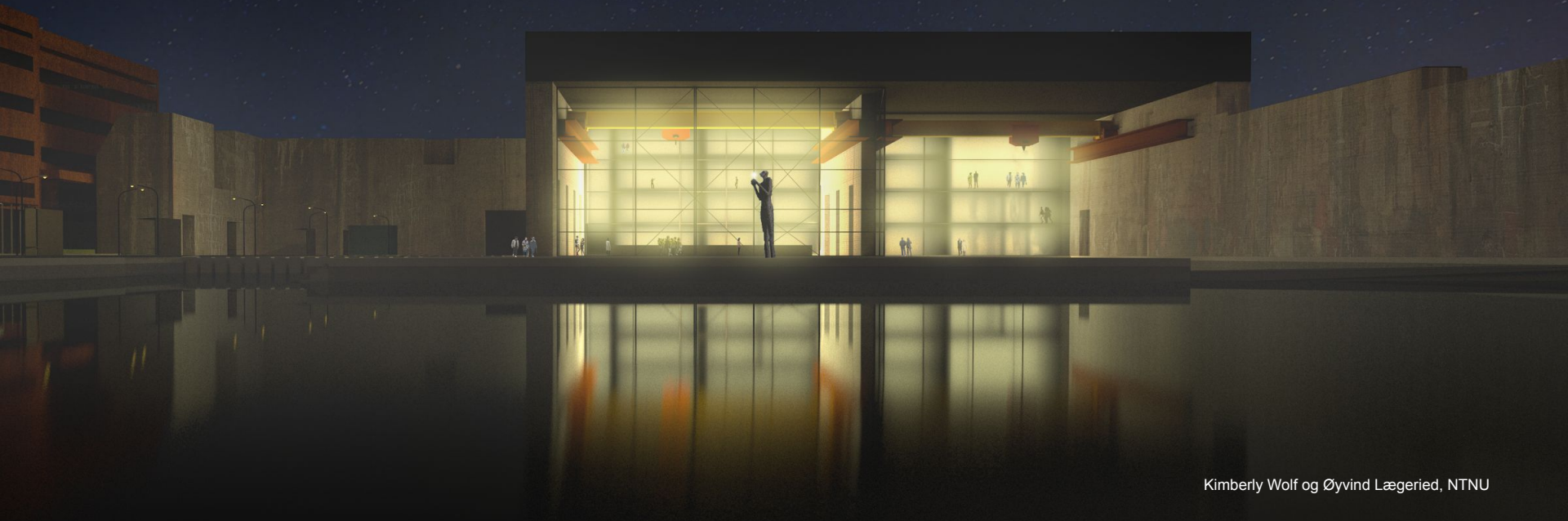
DORA II

EKSEMPLER

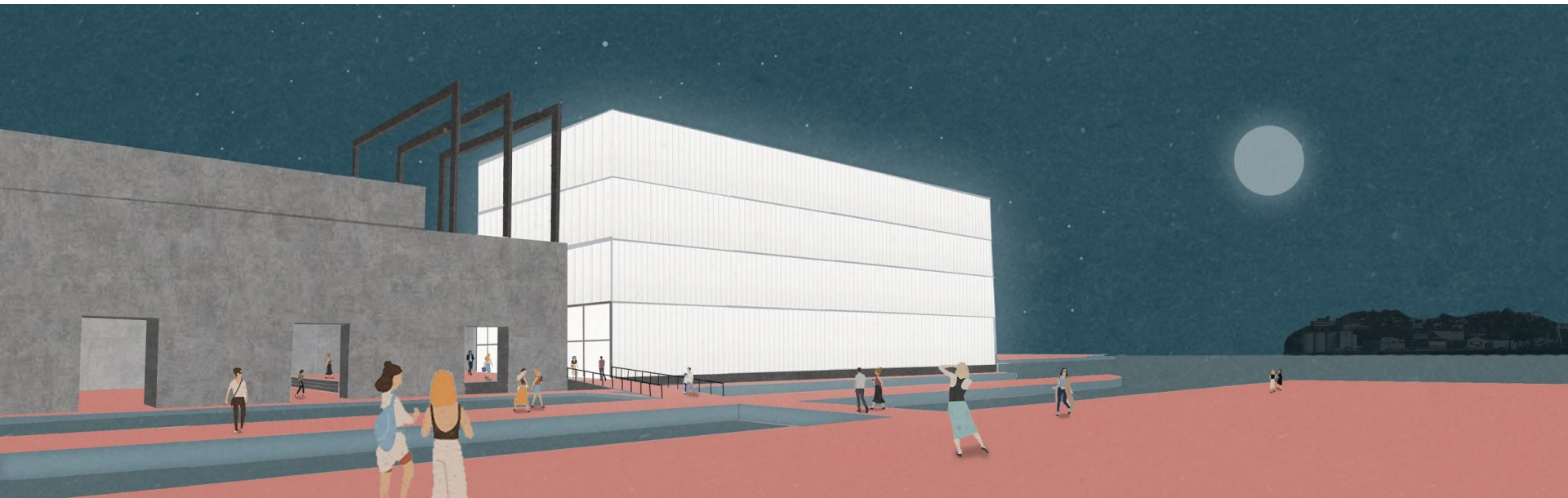
FREMTIDEN?

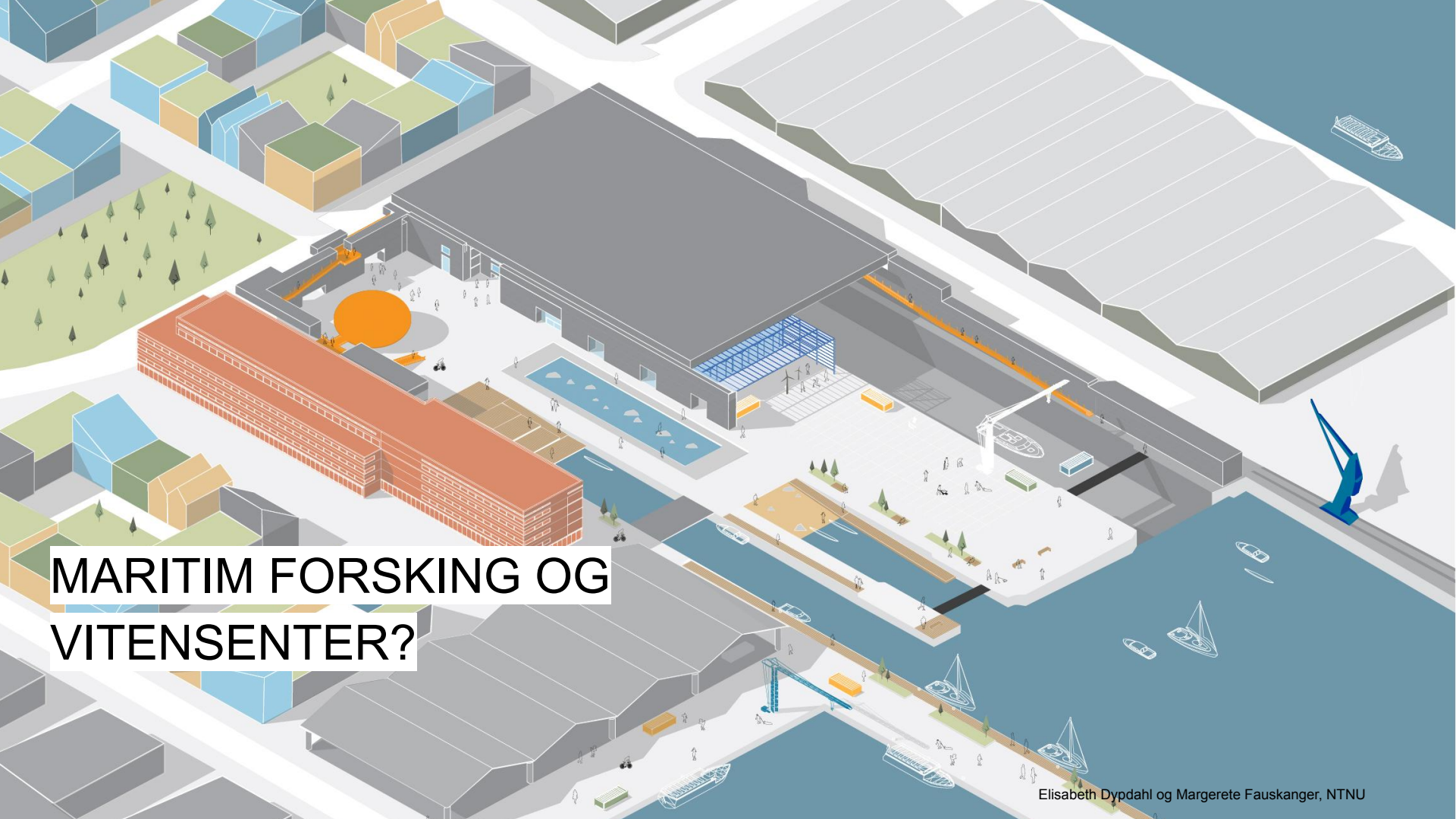

KUNST OG DESIGN MUSEUM?

KONSERTHUS?

MARITIM FORSKING OG VITENSENTER?

NASJONALMUSEET, PRISLAPP: 6 MILLIARDER KRONER

foto: David Grandorge

DORA II PILOTEN

Gjennom mindre investeringer, mer bruk og utforskning synliggjøres det umiddelbare, og det langsiktige potensialet Dora 2 har som en viktig identitetsbærer i den nye bydelen.

UTENDØRS UTSTILLING

Og det skal jo ikke være enkelt.
Det sier folk hele tiden. At det ikke
skal være enkelt. Det er en forkastelig
holdning. Hvorfor i all verden skal det
ikke være enkelt?

Erlend Loe

SAMARBEID MED LITTERATURHUSET